

Nationalräkenskaper enligt ENS 95, årsvis 2005

NR0102

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Nationalräkenskaper

A.2 Statistikområde

Nationalräkenskaper

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: SCB, ES/NR

Kontaktperson: Per Ericson

Telefon: 08-506 94537

Telefax: 08-50694296

E-post: per.ericson@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB, ES/NR

Kontaktperson: Per Ericson

Telefon: 08-506 94537

Telefax: 08-50694296

E-post: per.ericson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Nationalräkenskaperna grundas på uppgifter från andra statistikproducenter (huvudsakligen vid SCB, men också flera SAM-myndigheter), administrativt material och andra uppgifter.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

Europeiska Rådets förordning (EG 2223/96) om Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen (ENS95), Rådets direktiv 89/130 EEG (Euratom) m.fl. tillämpningsföreskrifter om harmonisering av beräkningarna av bruttonationalinkomsten (BNI) till marknadspriser, Rådets

förordning 3605/93 (excessive deficit procedure)

A.10 Syfte och historik

Nationalräkenskaperna (NR) sammanfattar och beskriver i form av ett kontosystem med kompletterande tabeller vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling. Ansvaret för NR har legat hos SCB sedan 1963/64. Det låg tidigare hos Konjunkturinstitutet.

A.11 Statistikanvändning

NR används som underlag för analys av Sveriges ekonomi på kort och lång sikt. Används bl.a. av Finansdepartementet som underlag för nationalbudgeten och för långtidsutredningarna och av Konjunkturinstitutet för löpande konjunkturanalys och prognoser. NR används också av Riksbanken, olika statliga organ och myndigheter, arbetsmarknadsorganisationerna och av privata organisationer och företag som underlag för samhällsekonomisk analys och bedömningar.

Uppgiften om BNI (bruttonationalinkomst) används som ett av underlagen för att fastställa medlemsavgiften till EU. BNI används också som underlag för beräkning av landets bidrag till andra internationella organisationer som FN och OECD. BNI används också som referens vid fastställande av nivån på Sveriges u-landsbistånd.

Uppgifter från NR används vid beräkningen av de s.k. konvergenskriterierna (Maastrichtöverenskommelsen). Det rör uppgifter om offentliga sektorns finansiella sparande i relation till BNP samt den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, från finansräkenskaperna, som också sätts i relation till BNP.

A.12 Uppläggning och genomförande

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Sveriges ekonomi. Redovisning görs i löpande och fasta priser. Fastprisberäkningen i NR görs i enlighet med rekommendationerna i SNA/ENS med rullande basår. Det innebär att för varje år görs fastprisberäkning i närmast föregående års priser. En tidsserie blir därmed värderad till olika prisnivåer. Dataserierna kedjas till ett gemensamt referensårspris, enligt en s.k. kedjindexmetod. Fördelen med denna metod är att man alltid väger ihop NR-aggregaten med senast tillgängliga information och att ingen del av systemet får

felaktig vikt på grund av relativa prisförändringar. Nationalräkenskaperna redovisas för närvarande med 2000 som referensår. Redovisningen med referensårspriser innebär att de olika grundposterna och aggregaten inte är summerbara. Det går alltså inte att summera försörjningsbalansens delposter och därmed få BNP. Varje enskild serie måste kedjas separat och på den nivå man vill analysera.

Kedjeindexmetoden infördes i Sverige 1999, i samband med övergången till ENS 95. Tidigare användes vid fastprisberäkningarna av NR prisindex med ett fast basår, senast år 1991. Det fasta basåret innebar att de olika grundposterna i NR-systemet vägdes ihop med de prisrelationer som rådde 1991.

1.1.2 Variabler

NR beskriver inom ramen för ett slutet kontosystem produktionen och dess användning, inkomstbildning, inkomstomfördelning och inkomstanvändning, kapitalbildning samt transaktioner med utlandet. I NR-systemet ingår också s.k. tillgångs-/användningstabeller. Härledda input/outputtabeller finns för åren 1995 och 2000. Där sker en uppdelning av tillgång, som produktion och import, och användning på ett antal varor och tjänster.

Produktionen redovisas fördelad på näringslivet, statliga respektive kommunala myndigheter samt hushållens ideella organisationer och med branschvis underindelning av näringslivet. För varje bransch redovisas bruttoproduktionsvärde, förbrukning och förädlingsvärde, samt förädlingsvärdets komponenter: löner, kollektiva avgifter, övriga produktionskatter/-subventioner samt driftsöverskott. Summan av samtliga förädlingsvärden ger värdet av BNP mätt från produktionsidan.

Produktionens användning redovisas uppdelad på hushållens och dess ideella organisationers konsumtion, statlig och kommunal konsumtion, fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar, investeringar i värdeföremål och export med omfattande underindelningar. Summan av användning med avdrag för import ger BNP mätt från användningssidan (den s.k. försörjningsbalansen).

Faktorinkomsterna löner och driftsöverskott visas fördelade på sektorerna icke-finansiella företag, finansiella institutioner, stat, kommun, socialförsäkringssektor samt hushåll liksom inkomsternas omfördelning i form av transfereringar av olika slag, disponibel inkomst, sparande, kapitaltransaktioner samt finansiellt sparande.

I NR ingår också branschvisa sysselsättningsuppgifter, avseende medelantal sysselsatta och arbetade timmar.

1.1.3 Statistiska mått

Värden i löpande och fasta priser.

1.1.4 Redovisningsgrupper

NR redovisas enligt flera olika indelningsgrunder, några av de viktigaste är:

Bransch, aggregat av SNI 92, cirka 40

Produktgrupper, SNR-rev, cirka 60

Institutionell sektor, 5 huvudsektorer

Ändamål (hushållens konsumtion) cirka 40

Varaktighetsgrupp (hushållens konsumtion) 7

Ändamål, COFOG 10 huvudändamål

1.1.5 Referenstider

Årsräkenskaper

1.2 Fullständighet

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Nationalräkenskaperna baseras på ett stort antal primärstatistikällor och tillförlitligheten beror till stor del på kvalitén i de olika källorna. Något samlat mått på tillförlitligheten är inte möjligt att åstadkomma på grund av den stora mängden källor och de modellkompletteringar och den avstämning som görs.

EU har dock krav på att medlemsländernas kalkyler ska vara korrekta, uttömmande och jämförbara så att de kan vara ett bra underlag för bl.a. medlemsavgifter och olika subventioner. Eurostat genomför därför revisioner av räkenskaperna för att se att bästa möjliga underlag och modeller används för kalkylerna.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

2.2.2 Ramtäckning

2.2.3 Mätning

2.2.4 Svartsbortfall

2.2.5 Bearbetning

2.2.6 Modellantaganden

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Årsvis.

3.2 Framställningstid

Preliminära årsräkenskaper publiceras 11 månader efter referensåret, definitiva räkenskaper 23 månader efter referensåret

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt publiceringsplan för serien Sveriges officiella statistik.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Serierna enligt ENS 95 startar för närvarande 1993. En tillbakaskrivning har till viss del gjorts för perioden 1980-1992, i vilken nuvarande redommendationer och klassifikationer har använts på tidigare publicerade uppgifter. Tidsperioden 1980-1992 finns dock endast i betydligt mer aggregerad form än serien 1993 och framåt. Äldre serier baseras på tidigare internationella rekommendationer enligt SNA 68.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

NR görs i enlighet med det Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet, ENS 95, vilket är ett internationellt jämförbart räkenskapssystem av en total ekonomi och av dess samband med andra totala ekonomier. ENS 95 är helt konsistent med System of National Accounts (SNA 93), vilket har utarbetats under gemensamt ansvar av FN, IMF, EU, OECD och Världsbanken. ENS 95 har dock inriktats mer på förhållandena och databehoven inom EU. I likhet med SNA är ENS harmoniserat med de begrepp och klassifikationer som används i många andra sociala och ekonomiska statistiksystem. Därför kan ENS fungera som central referensram för social och ekonomisk statistik i EU och dess medlemsländer. Eurostat utför kontinuerligt revisioner av medlemsländernas beräkningar för att säkerställa kvalitet och jämförbarhet mellan de olika länderna.

Beträffande jämförbarhet med statistik som publiceras över olika delområden av svensk ekonomi, så är det sällan möjligt att hitta exakt samma uppgifter i NR-systemet. När nationalräkenskaperna sammanställs och avstäms används en mängd olika primärstatistiska uppgifter. De använda underlagen har ofta täckning och definitioner som inte helt motsvarar NR-systemets krav, varför tillägg och korrigeringar görs. I NR-systemet kontrolleras och konsistensprövas uppgifterna. Om tillgängliga data inte ger en samstämmig bild av den ekonomiska utvecklingen innebär det att justeringar vidtas i NR. I de svenska nationalräkenskaperna sker en fullständig beräkning av BNP från såväl produktions- som användningssidan. Dessa beräkningar ger aldrig exakt samma BNP-utveckling och därför görs korrigeringar av olika underlagsdata. Detta leder till att publicerade uppgifter från primärstatistik och NR ibland kan avvika från varandra. Avvikelse kan också förekomma p.g.a. att aktualiteten kan vara olika. Definitionsskillnader förekommer t.ex. beträffande utrikeshandeln och mot företagets redovisning av investeringar. Det finns även skillnader mellan industriproduktionsindex och NR:s beräkning av industriproduktionen. Primärstatistiken beräknas t.ex. till skillnad mot i NR med ett fast basår (1995) och omfattar endast ren varuproduktion. Ett annat exempel är att heltäckande lagerförändringar redovisas endast i NR. Publicering utanför NR av lageruppgifter sker endast för gruvor och annan mineralbrytning samt tillverkningsindustri. I NR ingår dessutom bl.a. uppgifter för varuhandelns lagerförändringar.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Nationalräkenskaperna publiceras i SM serie N samt i BNP-kvartal (SCB ES/NR), på SCB:s hemsida (www.scb.se), SCB:s statistiska databaser, Statistisk årsbok, Nordisk statistisk årsbok, Publikationer från OECD, Eurostat, FN, IMF. Delar av materialet finns även i skriftserie Konjunkturläget av Konjunkturinstitutet samt i finansplanen av finansdepartementet.

5.2 Presentation

Års-SM innehåller tabeller, kommentarer och förklarande text. BNP-kvartal är en tabellsamling som täcker de sex senaste åren.

5.3 Dokumentation

System of National Accounts SNA 93 föreligger bl.a. på engelska, men är inte översatt till svenska.

ENS 95 finns översatt till svenska.

På SCB:s hemsida finns följande material:

- Beräkningsrutiner för nationalräkenskaperna, vilket är ett 200-sidigt dokument som på ett något mer översiktligt sätt än de andra dokumenten beskriver källor, beräkningsmetoder och avstämningshantering i NR.

- BNI-dokumentation, som är en detaljerad beskrivning av metoder och källor för årsberäkningarna i löpande priser.

- Fastprisdokumentation av årsberäkningarna i NR

- Regionala räkenskaper, som beskriver innehåll samt vilka metoder som används när BNP bryts ner på regional nivå, till den s.k. Bruttoregionprodukten, BRP.

- Revideringsdokumentation, i samband med publiceringen av årsberäkningar den 18 november 2004.

- Säsongrensning av nationalräkenskaperna, som beskriver använda metoder för säsongrensning.

5.4 Tillgång till primärmaterial

5.5 Upplysningstjänster

2005-01-19